

Jaarbeurs MeetUp - Utrecht

Netwerkbijeenkomst Energiebesparing

Ministerie van Economische Zaken
en Klimaat

Stef Strik

In samenwerking met Rijkswaterstaat (IPLO)

Klimaatverandering gaat door

- › Steeds meer extreme weersomstandigheden, ook in Nederland
- › Energie besparen beperkt CO₂-uitstoot

Minister Jetten:

“Nederland heeft jarenlang achter de klimaatdoelen aan gehobbeld. Nu is het tijd om de grote sprong te maken.

Tegelijkertijd moeten alle Nederlanders de transitie mee kunnen maken. Juist ook de mensen voor wie dat nu nog minder geldt.

Klimaatbeleid moet werken voor iedereen.

Directie Energiemarkt: Team energiebesparing

Valentijn Holewijn
Clusterleider

Jelte de Jong
Programmamanager

Stef Strik
Coördinerend
beleidsmedewerker

Lucas Boehlé
Beleidsmedewerker

Diandra van Duijn
Beleidsmedewerker

Julian Mensies
Beleidsmedewerker

Josephine Ris
Beleidsmedewerker

Suzanne van Yperen
Beleidsmedewerker

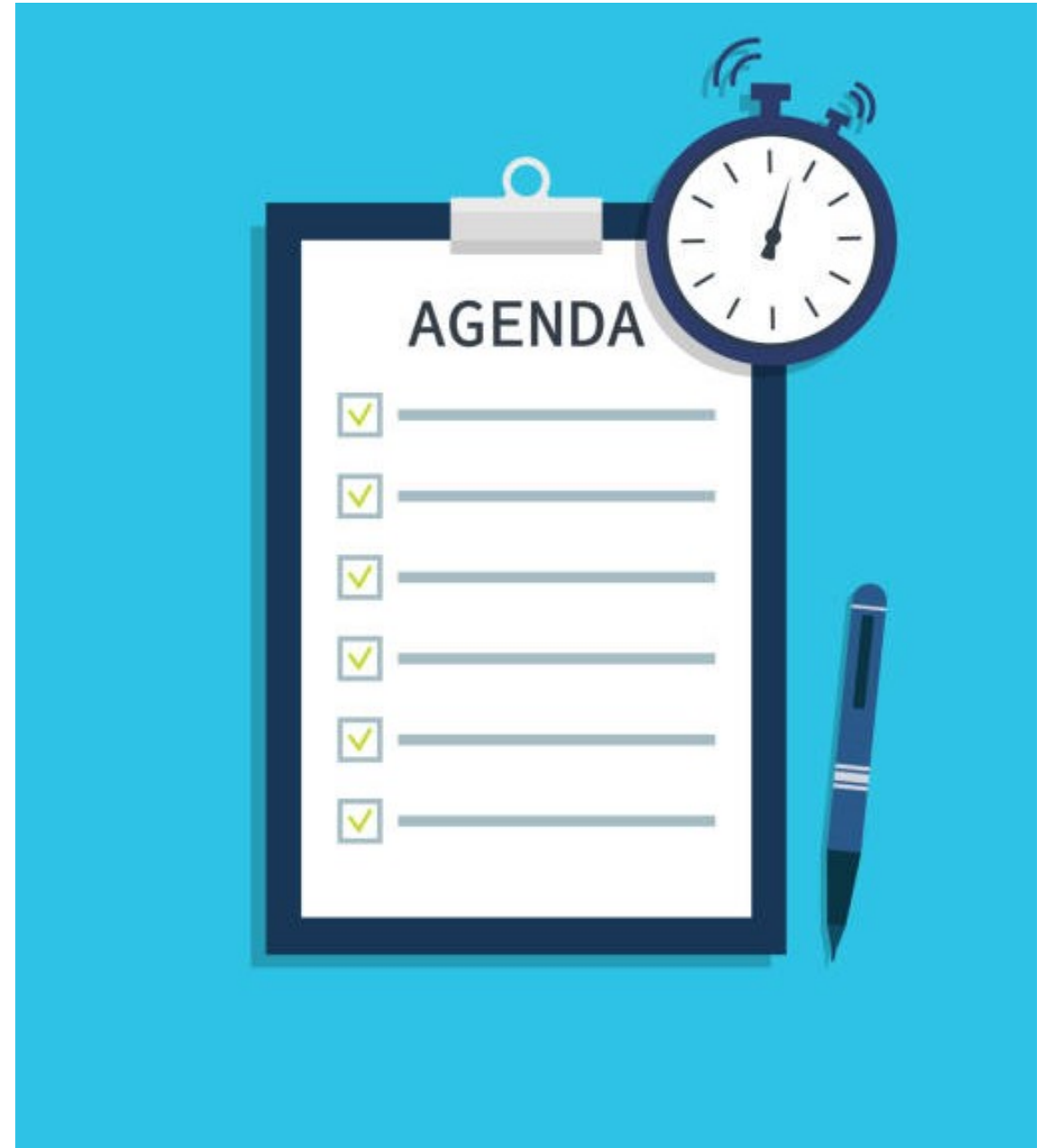
Opening

- > *Van energiebesparing naar verduurzaming van energiegebruik. Wat is nieuw, wat is anders.*
- > *ODNL: portefeuilleaanpak, opleidingen en andere zaken.*

Pauze

- > *Welke organisatie heeft welke rol als het gaat om energiebesparing*
- > *Voortgang VUE en SPUK*
- > *Afsluiting*

Netwerkborrel

Ministerie van Economische Zaken
en Klimaat

Verandering in wetgeving Netwerkbijeenkomst OD's

22 juni 2023

Utrecht

Programma

- ✓ Overzicht aanpassingen wetgeving
- ✓ Informatieplicht energiebesparing
- ✓ De erkende maatregelenlijst (EML)
- ✓ Onderzoeksplicht energiebesparing

“Alle energie die we niet gebruiken
hoeven we niet op te wekken, te
kopen of te importeren!”

Overzicht wetgeving

✓ Gepubliceerd:

- Wijzigingen Activiteitenbesluit
  - Actualisatie EML
  - Onderzoeksplicht
  - TVT methodiek
- Omgevingswet
  - BAL BBL

✓ Laatste loodjes deze zomer:

- Glastuinbouw EML
- Omgevingsregelingen

Huidige energiebesparingsplicht

wie

Vanaf jaarlijks
energiegebruik vanaf
50.000 kWh
elektriciteit of 25.000
m³ aardgas(equivalent)

wat

Kosteneffectieve
maatregelen met
TVT=< 5jr
Erkende maatregelen-
lijst

hoe

- eLoket formulier
- Rapportage
- Bijlagen

wanneer

Uiterlijk 1 december
2023 indienen,
daarna eenmaal in
de 4 jaar

Actualisatie energiebesparingsplicht (2023)

Meer soorten maatregelen voor meer bedrijven en organisaties:

Vanaf 1 juli 2023: eerst via Wet milieubeheer daarna via Omgevingswet vanaf 1 januari 2024

- ✓ Ook eigen opwek en overstap naar andere energiedrager verplicht (terugverdientijd 5 jaar)
- ✓ Andere wettelijke grondslag vanwege Omgevingswet
- ✓ Doelgroep uitgebreid naar ETS deelnemers, vergunningplichtige bedrijven en glastuinbouwbedrijven
- ✓ Onderzoeksplicht voor zeer grote energiegebruikers
- ✓ Geen plicht voor volledig zelfvoorzienende bedrijven
- ✓ Uiterste indieningsdatum: 1 december 2023

Drie plichten

Informatieplicht

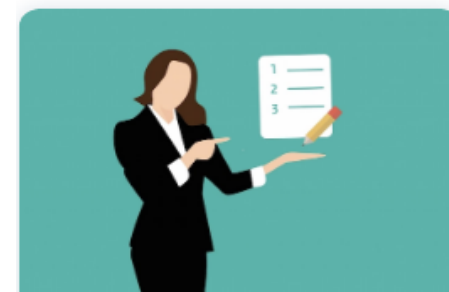
Locaties (gebouw en activiteiten) met gebruik > 50.000 kWh of > 25.000 m³

Onderzoeksplicht

Locaties met gebruik > 10.000.000 kWh of > 170.000 m³
(activiteiten afd. 3.3 t/m 3.11 Bal)

EED-auditplicht

Ondernemingen met > 250 fte en/of omzet en balanstotaal...

Stappenplan: Check uw plichten

Bepaal met het stappenplan of u aan de informatieplicht, onderzoeksplicht of EED-auditplicht moet voldoen.

Omgevingswet

- ✓ Van Activiteitenbesluit milieubeheer naar
  - Besluit activiteiten leefomgeving (Bal)
  - Besluit bouwwerken leefomgeving (Bbl)

- Splitsing tussen gebouw en activiteit gebonden maatregelen
- De begrippen inrichting en drijver komen in 2027 te vervallen

- ✓ Nieuwe begrippen:
  - milieubelastende activiteit
  - (gebouw)gebruiksfunctie

- Splitsing tussen:
  - **gebouweigenaar** (gebruiksfunctie), of
  - **uitvoerder** milieubelastende activiteit

Omgevingswet

Van inrichting naar milieubelastende activiteit en (gebouw)gebruiksfunctie

✓ Besluit activiteiten leefomgeving: Begrip milieubelastende activiteit (mba):

“een activiteit die nadelige gevolgen voor het milieu kan hebben”

- Dat is eigenlijk wel alles wat je doet
- Wonen is hiervan uitgezonderd

✓ Besluit bouwwerken leefomgeving: Begrip gebruiksfuncties

- Woningen en bouwwerk niet zijnde gebouw uitgezonderd

- ✓ ➤ Mba waarvoor **het Rijk** de (milieu)regels bepaalt
  - ✓ Hoofdstuk 3 van het Bal
  - ✓ Afdeling 3.3. t/m 3.11
  - ✓ [Milieubelastende activiteiten hoofdstuk 3 Bal - Informatiepunt Leefomgeving \(iplo.nl\)](https://iplo.nl)
  - ✓ Inclusief functioneel ondersteunende activiteiten: technisch en functioneel gebonden op dezelfde locatie
- Voor overige mba bepaalt **de gemeente** de (milieu)regels
  - ✓ Behalve voor de energiebesparingsplicht
  - ✓ hiervoor staat een speciaal wetsartikel (artikel 3.3a) in afdeling 3.2 van het Bal

Overgangsrecht informatieplicht

- ✓ Activiteitenbesluit blijft van kracht
- ✓ Ligt voor de hand dat gene die maatregel op kan heffen hierover rapporteert
- ✓ Drijver van de inrichting juridisch aansprakelijk

Samenvattend

Er wordt gekeken naar diegene die de maatregelen kan uitvoeren

---

- ✓ De gebouweigenaar heeft altijd de **energiebesparingsplicht** voor de **gebouw gebonden** maatregelen
  - ✓ De organisatie die de activiteiten uitvoert, heeft de **energiebesparings-, informatie- en onderzoeksplicht** voor de activiteit gebonden maatregelen
  - ✓ Voor sommige bedrijfstakken **ligt het echter voor hand dat de gebouweigenaar óók** de informatieplichtrapportage **voor de activiteit gebonden maatregelen van zijn huurder(s)** indient. Dit als er zeer beperkt sprake is van activiteit gebonden maatregelen (met name de milieubelastende activiteit uitvoert waarvoor de **gemeente** de milieuregels bepaalt).
-

Informatieplicht energiebesparing

Wat is de informatieplicht?

- ✓ Elke vier jaar rapporteren over de voortgang op de energiebesparingsplicht
  - Deadline: 1 december 2023
- ✓ Kan op basis van de EML
  - Afwijken van de EML-systematiek mag
  - Dan zelf onderzoeken en rapporteren over energiebesparende maatregelen met een terugverdientijd ≤ 5 jaar
- ✓ Rapporteren via het eLoket van RVO
  - Inloggen met eHerkenning niveau 2+ of DigiD

Erkende maatregelen

- ✓ Maatregelen die **in het algemeen** een terugverdientijd van **vijf jaar of minder** hebben. Volgens de **standaardmethode** berekend met **standaardtarieven**. Het betreft vooral breed toepasbare, bewezen technieken.
- ✓ Uitgangspunt: als **alle toepasselijke EML** zijn uitgevoerd, voldoe je als bedrijf aan de **energiebesparingsplicht**.
- ✓ Eenvoudig voor bedrijven: het is **duidelijk** wat er moet gebeuren.
Eenvoudig voor toezichthouders: **goed controleerbaar** wat wel/niet is gedaan.
- ✓ Via **vierjaarlijkse rapportage** leggen bedrijven de stand van zaken vast. Dat geeft toezichthouders de mogelijkheid voor **informatiegestuurd** toezicht.

Vereenvoudiging Erkende maatregelen

- ✓ Van 19 bedrijfstakken (800+ maatregelen) naar 3 lijsten (150 maatregelen)
- ✓ 3 lijsten: Gebouwen, Faciliteiten en Processen
- ✓ Elke lijst is onderverdeeld in categorieën
- ✓ Voor Gebouwen zijn voor alle bedrijven alle categorieën van toepassing
- ✓ Voor Faciliteiten en Processen geeft bedrijf zelf aan welke categorieën van toepassing zijn
- ✓ Energielabel: voor gebouwen met label A++/A+++ worden de gebouwmaatregelen automatisch op 'Volledig uitgevoerd' ingevuld in het informatieplichtformulier

Categorieën van toepassing op deze locatie

Hieronder vindt u welke erkende maatregelenlijsten, Gebouwen, Faciliteiten en/of Processen, voor uw locatie van toepassing zijn. Zijn de lijsten voor Faciliteiten of Processen voor u van toepassing? Dan zijn de antwoorden aanpasbaar en kunt u aangeven welke maatregelcategorieën op uw locatie van toepassing zijn. Is een categorie niet van toepassing? Dan past u het vooringevulde antwoord aan van “Ja” naar “Nee”. Vervolgens klikt u op EML genereren (stap 2).

Gebouwmaatregelen

[Meer informatie](#)

Energiebeheersysteem	☐	Ja	☐	Nee
Isolatie van de schil	☐	Ja	☐	Nee
Ruimteverwarming	☐	Ja	☐	Nee
Ruimteventilatie	☐	Ja	☐	Nee
Warmtapwater	☐	Ja	☐	Nee
Binnenverlichting	☐	Ja	☐	Nee
Buitenverlichting	☐	Ja	☐	Nee
Zonnepanelen	☐	Ja	☐	Nee

Faciliteiten

[Meer informatie](#)

Perslucht	☒	Ja	☐	Nee
Stoom	☒	Ja	☐	Nee
Aandrijvingen	☒	Ja	☐	Nee
Productkoeling	☒	Ja	☐	Nee
Grootkeukenapparatuur	☒	Ja	☐	Nee
Ovens	☒	Ja	☐	Nee
Terreinverlichting	☒	Ja	☐	Nee
Zwembad	☒	Ja	☐	Nee
Serverruimte	☒	Ja	☐	Nee
Roltrap	☒	Ja	☐	Nee
Zonnepanelen	☐	Ja	☐	Nee

Procesmaatregelen

[Meer informatie](#)

Natlakspuitcabines	☒	Ja	☐	Nee
Drogen	☒	Ja	☐	Nee
Procesbaden	☒	Ja	☐	Nee
Procesapparatuur	☒	Ja	☐	Nee
Proceswarmte	☒	Ja	☐	Nee
Proceskoeling	☒	Ja	☐	Nee
Veehouderijen	☒	Ja	☐	Nee
Datacentrum	☒	Ja	☐	Nee

Format Erkende maatregelen

Onderwerp	Omschrijft de Categorie van de maatregel <i>Bv Perslucht</i>
Nummer maatregel	
Toe te passen maatregel	Omschrijft de maatregel met naam en een korte toelichting. <i>Bv: Gebruik zuinige persluchtgereedschappen.</i> <i>Door gebruik te maken van nieuwe en energiezuinige perslucht aangedreven gereedschappen, zoals blaaspistolen, wordt er minder perslucht gebruikt en energie bespaard.</i>
Huidige situatie	Beschrijft de techniek die nu wordt toegepast of juist ontbreekt en eventuele bijkomende voorwaarden. <i>Bv: de warmwaterleidingen zijn niet of onvoldoende geïsoleerd.</i>
Economische randvoorwaarden	Geeft aan onder welke voorwaarden de maatregel zich in 5 jaar terugverdient. <i>Bv: bij meer dan 1.200 branduren per jaar</i>
Technische randvoorwaarden	Omschrijft de technische randvoorwaarden om de maatregel toe te kunnen passen. <i>Bv: er is voldoende opstelruimte in het ketelhuis.</i>
Direct uitvoerbaar (zelfstandig moment)	Ja of Nee: geeft aan of de maatregel direct kan worden uitgevoerd of alleen op een natuurlijk moment. <i>Bv Ja</i>
Aspecten van doelmatig beheer en onderhoud	Beschrijft welke beheers- en onderhoudsmaatregelen nodig zijn om de maatregel goed te laten werken. <i>Bv: controleer regelmatig op perslucht lekkages en verhelp deze.</i>

Nieuwe technieken in beeld

- ✓ Toepassing van (hybride) warmtepompen
Gebouwen: ruimteverwarming | Industrie: proceswarmte
- ✓ Duurzame energie opwekking
Zonnepanelen
- ✓ Isolatiemaatregelen
HR++ glas, dakisolatie
- ✓ Ledverlichting
Lampen vervangen, nieuwe armaturen

Informatiebank Erkende maatregelen

- ✓ Update naar aanleiding van de actualisatie
- ✓ Beschikbaar via <https://data.rvo.nl/eml>
- ✓ Ook benaderbaar vanuit eLoket
- ✓ Geeft achtergrondinformatie per maatregel
- ✓ Beschikbaar april 2023

Ministerie van Energie, Water en Milieu
Rijswijk 2

Onderzoeksplicht energiebesparing & EED audit

Onderzoeksplicht

- ✓ Een jaarlijks gebruik per locatie vanaf 10 miljoen kWh elektriciteit of 170.000 m³ aardgas(equivalent), én
  - ✓ Een milieubelastende activiteit waarvoor het Rijk de (milieu)regels bepaalt (voor alle Mba's van afd 3.3 t/m 3.11 Bal / Activiteitenbesluit artikel 2.14c, tweede lid)
-
- Vierjaarlijks onderzoek naar alle activiteit gebonden maatregelen
  - Aanvullend: isolatiescan en scan aandrijvingssystemen
  - Voor gebouw gebonden maatregelen moeten de maatregelen van de EML worden uitgevoerd

Voor de rapportage, bijlagen en tabellen stelt RVO sjablonen beschikbaar.
De sjablonen maken het makkelijker om aan alle alle eisen te voldoen.

EED-auditplicht

Bestaat naast nationale wetgeving

- ✓ Verplichting op grond van de EU Richtlijn Energie-efficiëntie (EED)
- ✓ Voor grote ondernemingen
- ✓ Rapporteren over de gehele onderneming
- ✓ Uiterste indieningsdatum 3e ronde
  - ✓ Vier jaar na de vorige rapportage

Grote onderneming:

- ✓ **250 fte of meer**, óf
- ✓ een **jaaronzet** van meer dan **€ 50 miljoen** én
een jaarlijkse **balanstotaal** van meer dan **€ 43 miljoen**
- ✓ inclusief deelnemingen van of in partnerondernemingen en verbonden ondernemingen.

Rapportage onderzoeksplicht versus EED audit

EED-auditplicht

- ✓ Inventarisatie kosteneffectieve maatregelen
- ✓ Per onderneming
- ✓ Processen, gebouw en zakelijk vervoer
- ✓ Energiebesparing

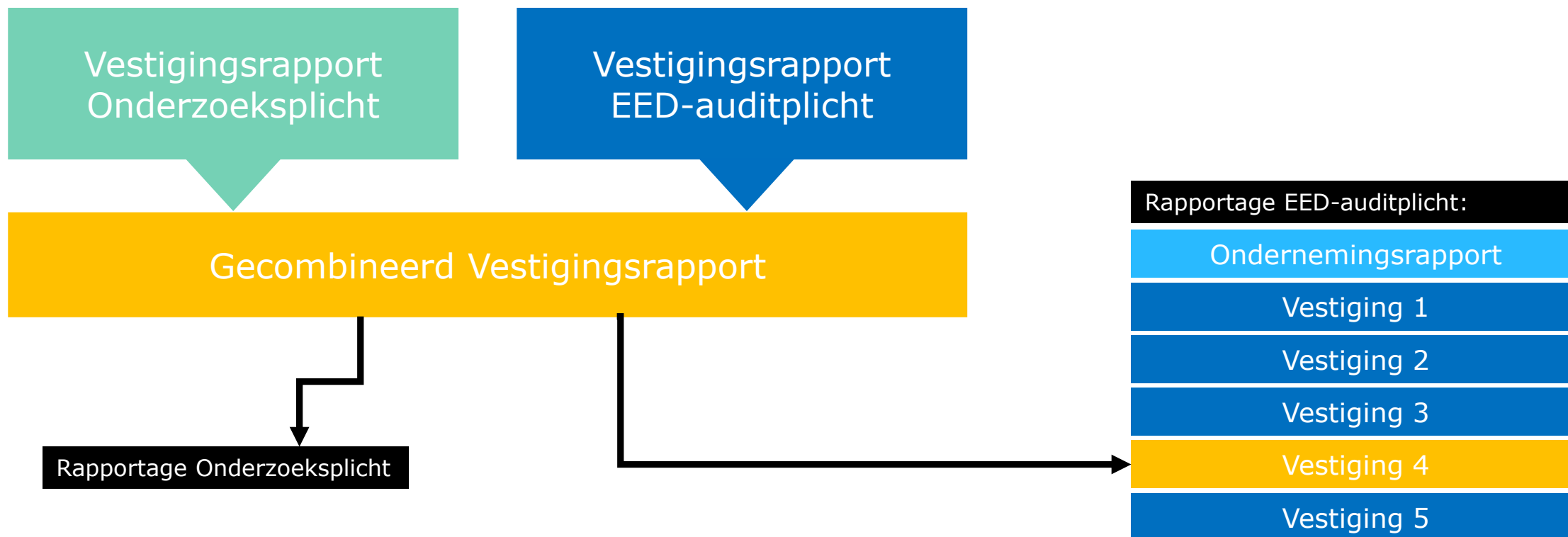
Onderzoeksplicht

- ✓ Inventarisatie kosteneffectieve maatregelen + uitvoeringsplan bij TVT = < 5 jaar
- ✓ Per milieubelastende activiteit
- ✓ Productieapparatuur en -installaties
- ✓ Energiebesparing, hernieuwbare opwek, overstap andere energiedrager

- +
  - Onbenutte warmtestromen
  - Overzicht uitgevoerde maatregelen
  - Basischeck energiezorg
  - Analyse aandrijvingen, isolatiescan, basislijst

Gecombineerd vestigingsrapport

Vragen

Alternatieve invullingen

- ☑ Multisite aanpak
- ☑ Portefeuille aanpak

Bedankt voor uw aandacht!

Energiebesparing

Informatie Energiebesparingsplicht
op de InfoMil- en IPLO-website

John Wessels, Yorick Vink

Programma

1

- Korte toelichting informatie Infomil

2

- Presentatie overgangsrecht
vergunningvoorschriften

3

- Vooruitkijkje Omgevingswet en IPLO

Handreiking en Informatieblad op InfoMil

Handreiking

- Verdieping op de wetgeving
- Doelgroep: Bevoegd gezag

Informatieblad

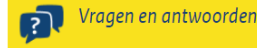
- Stappenplan handhaving
- Uniform toezicht en handhaving
- Gebruikt worden om eigen proces vorm te geven

Kenniscentrum InfoMil

Home Actueel Rijkswaterstaat **Onderwerpen** Helpdesk

Zoeken 🔍

Home > Onderwerpen > Duurzaamheid, energie > Energiebesparing >

Energiebesparing

Deze pagina gaat over de energiebesparingsplicht, informatieplicht energiebesparing en de zorgplicht voor een doelmatig gebruik van energie.

U vindt hier informatie over de huidige regels, en over ontwikkelingen op het gebied van beleid en technologie. Speciale aandacht is er voor de erkende maatregelen voor energiebesparing in de Kennisbank Energiebesparing en Winst.

Hoe het werkt vanaf 2024?

[Energiebesparing in de Omgevingswet](#)

Versterkte uitvoering

[Versterkte uitvoering energiebesparings- en informatieplicht](#)

Nieuws

Actueel nieuws over regelgeving over onder andere Energiebesparingsplicht en Informatieplicht onder de nog te publiceren Omgevingswet kunt u voortaan bij [Informatiepunt Leefomgeving](#) vinden.

Regels

Verwijzingen naar actuele wetteksten (Dit te wijzigen per 1 juli 2023):

- [Activiteitenbesluit: energiebesparings- en informatieplicht](#)
- [Activiteitenbesluit: zorgplicht voor doelmatig energiegebruik](#)
- [Activiteitenregeling; bijlage 10 met erkende maatregelen voor energiebesparing](#)

Systematiek

Toelichtingen op de wetgevingssystematiek:

- [Handreiking energiebesparings- plicht \(uitleg regelgeving\)](#)
- [Informatieblad toezicht energiebesparingsplicht](#)
- [Handreiking energiebesparing in de omgevingsvergunning](#)
- [Handreiking beoordeling energieonderzoek](#)

Maatregelen

Praktische uitwerkingen van de erkende maatregelen:

- [Erkende maatregelen per bedrijfstak \(dit geldt tot 1 juli 2023\)](#)
- [Doelmatig beheer en onderhoud](#)
- [Praktijkvoorbeelden](#)

→ **Energiebesparing**

→ Erkende maatregelen voor energiebesparing

→ Doelmatig beheer en onderhoud maatregelen

→ Kennisbank Energiebesparing en Winst

→ [Handreiking plicht ter verduurzaming van het energiegebruik](#)

→ Activiteitenbesluit en energieverduurzaming

→ Activiteitenregeling en energie-verduurzaming

→ Erkende maatregelen

→ Format van de maatregelen

→ Natuurlijke of zelfstandige -momenten

→ DBO-maatregelen

→ Alternatieve maatregelen

→ Berekening terugverdientijd

→ Fasering maatregelen

→ Zorgplicht

→ Huurder, verhuurder en split incentives

→ Informatie- en Onderzoeksplicht

→ Overgangsrecht vergunningplichtige bedrijven

→ Analyse Standaard voorschriften vanuit LRSO

→ Meer informatie

→ Inrichtingen genoemd in artikel 2.14c lid 2 Abm

Handreiking plicht ter verduurzaming van het energiegebruik

Let op: deze tekst is gebaseerd op het gewijzigde Activiteitenbesluit en is daarom pas geldig vanaf 1 juli 2023.

Deze handreiking geeft een uitleg over wetgeving die gaat over de plicht ter verduurzaming van het energiegebruik (energiebesparingsplicht). Het geeft vooral uitleg over de regels in het Activiteitenbesluit en de Activiteitenregeling. De pagina [Erkende maatregelen](#) gaat dieper in op de systematiek van de erkende maatregelen.

Als op 1 januari 2024 de Omgevingswet in werking treedt wordt deze handreiking aangepast en zal deze te vinden zijn op iplo.nl.

Handreiking Energiebesparingsplicht

- Handig overzicht gebruikers indeling inrichtingen:
  - [Activiteitenbesluit en energiebesparing - Kenniscentrum InfoMil](#)
- Overzicht branches onderzoeksplicht:
  - [Inrichtingen genoemd in artikel 2.14c lid 2 Abm - Kenniscentrum InfoMil](#)
- De keuze voor het gebruiken van de EML Systematiek:
  - [Activiteitenregeling en energiebesparing - Kenniscentrum InfoMil](#)

Informatieblad Toezicht en handhaving

Kenniscentrum InfoMil

Home Actueel Rijkswaterstaat **Onderwerpen** Helpdesk

Zoeken

Home > [Onderwerpen](#) > Duurzaamheid, energie > Energiebesparing > Informatieblad toezicht op plicht ter verduurzaming van het energiegebruik >

→ [Energiebesparing](#)

→ [Erkende maatregelen voor energiebesparing](#)

→ [Doelmatig beheer en onderhoud maatregelen](#)

→ [Kennisbank Energiebesparing en Winst](#)

→ [Handreiking plicht ter verduurzaming van het energiegebruik](#)

→ [Informatieblad toezicht op plicht ter verduurzaming van het energiegebruik](#)

→ [Deel I: Opzet wijze van toezicht](#)

→ [Deel II: Voorbereiding Controlebezoek](#)

→ [Deel III: Controlebezoek](#)

→ [Deel IV: Afronding controlebezoek](#)

→ [Deel V: Handhaving](#)

→ [In de Praktijk](#)

Informatieblad toezicht op plicht ter verduurzaming van het energiegebruik

Let op: deze tekst is gebaseerd op het gewijzigde Activiteitenbesluit en is daarom pas geldig vanaf 1 juli 2023.

Het informatieblad geeft de toezichthouder handvatten voor de praktische invulling bij het toezicht op energiebesparing. Daarnaast biedt het informatieblad een handvat voor de handhaving bij overtreding van de regels.

Naast dit informatieblad is er de '[Handreiking toezicht op erkende maatregelen voor energiebesparing](#)' (hierna handreiking). Deze gaat in op wet- en regelgeving.

Op 1 januari 2024 treedt de Omgevingswet in werking. Daarvoor wordt dit Informatieblad en de Handreiking aangepast en zijn deze te vinden zijn op [lpo](#).

Informatieblad toezicht energiebesparingsplicht

- Wanneer handhaven bij wijzigende wetgeving?
  - Vanaf 1 juli: handhaven o.b.v. nieuwe EML
  - Vanaf 1 dec.: handhaven o.b.v. Informatieplicht
  - Vanaf 1 dec.: handhaven o.b.v. Onderzoeksplicht
(of eerder indien bedrijven al hebben geregistreerd)
- Voorbeelden gevraagd!
  - Voor een gelijk speelveld is input nodig van voorlopers t.b.v. het onderdeel 'In de Praktijk'.
  - Stuur je voorbeelden aan john.wessels@rws.nl

Informatie op InfoMil

Voor vragen kan je terecht bij:

- [Helpdesk - Kenniscentrum InfoMil](#)

Voor opmerkingen of verbeter punten kun je ook terecht bij:

- [Helpdesk - Kenniscentrum InfoMil](#)

Voorbeeldmateriaal t.b.v. Informatieblad:

- john.wessels@rws.nl

Special- Overgangsrecht vergunningsvoorschriften

Overgangsbepalingen-paragraaf. 6.1 van Activiteitenbesluit:

- Als maatwerk het toelaat in de nieuwe wetgeving, dan blijven voorschriften automatisch 3 jaar geldig als maatwerkvoorschrift.
- Is maatwerk niet mogelijk, dan twee opties:
  1. Eisen in activiteitenbesluit zijn strenger:
de vergunningvoorschriften gelden nog 6 maanden na het van toepassing worden van het Activiteitenbesluit. Daarna geldt het activiteitenbesluit.
  2. Eisen in activiteitenbesluit zijn soepeler:
dan gelden de eisen uit het Activiteitenbesluit vanaf het moment dat het Activiteitenbesluit van toepassing wordt op die activiteit.

Maatwerkmogelijkheden in geactualiseerde Activiteitenbesluit

Lid 4:

Het bevoegd gezag kan gefaseerde uitvoering toestaan.

Het bevoegd gezag kan bij maatwerkvoorschrift een gefaseerde uitvoering van de verplichting, bedoeld in het eerste lid, toestaan waarbij rekening wordt gehouden met de bedrijfseconomische omstandigheden van de inrichting. Hierbij stelt het bevoegd gezag per maatregel een redelijke termijn vast waarbinnen die maatregel moet zijn uitgevoerd.

Lid 5:

Het bevoegd gezag kan een onderzoek opleggen bij bedrijven die meer energie gebruiken dan 200.000 kwh of 75.000 kuub gas(equivalent). Alleen op proces en faciliteit deel, niet gebouw.

Indien aannemelijk is dat niet wordt voldaan aan het eerste lid, kan het bevoegd gezag degene die de inrichting drijft waarvan het energieverbruik in enig kalenderjaar groter is dan 200.000 kilowatt uur aan elektriciteit of groter is dan 75.000 kubieke meter aardgasequivalenten, verplichten om binnen een door het bevoegd gezag te bepalen termijn, onderzoek te verrichten of te laten verrichten waaruit blijkt of aan het eerste lid wordt voldaan. Het onderzoek wordt verricht naar de maatregelen bedoeld in het eerste lid, voor zover deze niet zien op een gebouw of een deel van een gebouw.

Invoeringsbesluit omgevingswet

Overgangsbepaling - artikel 8.1.5

Een onherroepelijk maatwerkvoorschrift gaat automatisch over als maatwerkvoorschrift / vergunningvoorschrift onder de omgevingswet. Wederom alleen als de maatwerkmogelijkheden dit toelaat.

Een onherroepelijk besluit tot het stellen van een maatwerkvoorschrift geldt onder het nieuwe recht als een maatwerkvoorschrift of een vergunningvoorschrift. Het maatwerkvoorschrift wordt een vergunningvoorschrift als het alleen gaat over een vergunningplichtige milieubelastende activiteit. Dit overgangsrecht geldt alleen als het bevoegd gezag voor die onderwerpen maatwerkvoorschriften of vergunningvoorschriften kan stellen. Dit staat in artikel 8.1.5, leden 5 en 6, van het Invoeringsbesluit Omgevingswet.

Deze voorschriften worden zonder termijn vastgesteld. De termijn van 3 jaar bij aanpassing Activiteitenbesluit verval.

Maatwerkwerkmogelijkheden energiebesparingsplicht Bal en Bbl

Maatwerk kan het toestaan van een gefaseerde uitvoering van de energiebesparingsmaatregelen inhouden (Bbl).

Conclusie voor bestaande voorschriften

- Vergunningvoorschriften over maatregelen zullen blijven bestaan, mits 5 jaar tvt.
- Vergunningvoorschriften over onderzoek zullen blijven bestaan, mits inrichting meer dan 200.000 kwh of 75.000 kuub aardgas(a.e. gebruikt. Dit geldt alleen voor processen en faciliteiten.
- Andere zeer specifieke voorschriften zullen vervallen als deze niet onder de 5 jaar tvt zijn te scharen of onder maatwerk vanuit lid 4 of 5 Act.Besluit.

Speciale situatie onderzoekplichtige bedrijven

Bedrijven die onder de onderzoeksplicht vallen en al vanuit de vergunning een onderzoek opgelegd hebben gekregen:

- Inrichtingen die een onderzoek opgelegd hebben gekregen vanuit de vergunning, krijgen mogelijk te maken met een strengere eis voor onderzoek vanuit de onderzoeksplicht.
- Bij strengere eisen geldt het overgangsrecht vanuit het activiteitenbesluit. Er is een overgangsperiode van 6 maanden voor de strengere eisen.
- Door de overgangsperiode worden deze bedrijven over de rapportagedatum van 1 december getild (6 maanden na 1 juli: 1 januari 2024). Zij hoeven pas te voldoen aan de aanvullende eisen uit de onderzoeksplicht vanaf december 2027.
- De aanvullende eisen vanuit de onderzoeksplicht kunnen door de maatwerkmogelijkheden vanuit het activiteitenbesluit, en later het Bal (OW), opgenomen worden.

Verdere Uitwerking en plaatsing

LRSO uitgewerkt

- Standaardvoorschriften vanuit de LRSO langsgelopen, per voorschrift aangegeven wat wij denken dat er gebeurt met het voorschrift.
- Dit is eerste opzet! Er moet altijd naar de specifieke vergunning worden gekeken.

Plaatsing InfoMil

- De basis werking van overgangsrecht energiebesparing:
[Overgangsrecht vergunningplichtige bedrijven - Kenniscentrum InfoMil](#)
- De analyse LRSO:
[Analyse Standaard voorschriften vanuit LRSO - Kenniscentrum InfoMil](#)

Vooruitkijkje naar IPLO

Wat gaan we doen

- Herschrijven van Handreikingen en Informatiebladen met informatie Omgevingswet
- Aanpassen look en feel:

The screenshot shows a web browser window displaying the IPLO website. The page title is "Energiepunt Leefomgeving" and the URL is "https://iplo.nl/thema/energiebesparing/energielabel-verplichting-kantoren/". The page content includes a search bar, a breadcrumb trail "Home > Thema's > Energiebesparing >", and a main heading "Energieelabel C-verplichting kantoren". The main text explains that the energy label C-obligation for office buildings starts on January 1, 2023, with a maximum value of 225 kWh per m² per year. Below the main text are four sections: "Wetgeving", "Bepaling (kantoor)gebouw", "Uitzonderingssituaties", and "Het energielabel". At the bottom, there are sections for "Toezicht en handhaving" and "Gerelateerde wetgeving".

Energiepunt Leefomgeving
Experts in Omgevingswet en leefomgeving

Let op: de informatie over regelgeving geldt na inwerkingtreding van de Omgevingswet op 1 januari 2024.

Home > Thema's > Energiebesparing >

Energieelabel C-verplichting kantoren

De Energieelabel C-verplichting stelt dat kantoorgebouwen per 1 januari 2023 een geldig label met een maximumwaarde voor primair fossiel energiegebruik van 225 kWh per m² per jaar moeten hebben. Dit staat gelijk aan een label C bij een gebouw dat uitsluitend een kantoorfunctie heeft. Voldoet het gebouw niet aan de eisen, dan mag het per 1 januari 2023 niet meer als kantoor gebruikt worden. Dit komt voort uit artikel 5.11 van het Bouwbesluit en – na invoering van de Omgevingswet – uit artikel 3.87 van het Besluit bouwwerken leefomgeving (Bbl).

Wetgeving
De energielabel C-verplichting is beschreven in het Besluit bouwwerken leefomgeving (Bbl). In welk artikel staat dit precies en wie is het bevoegd gezag?

Bepaling (kantoor)gebouw
De energielabel C-verplichting geldt voor kantoorgebouwen. Wat is precies een kantoorgebouw?

Uitzonderingssituaties
Voor de energielabel C-verplichting gelden een aantal uitzonderingssituaties. Wat zijn deze precies en hoe kunnen deze beoordeeld worden?

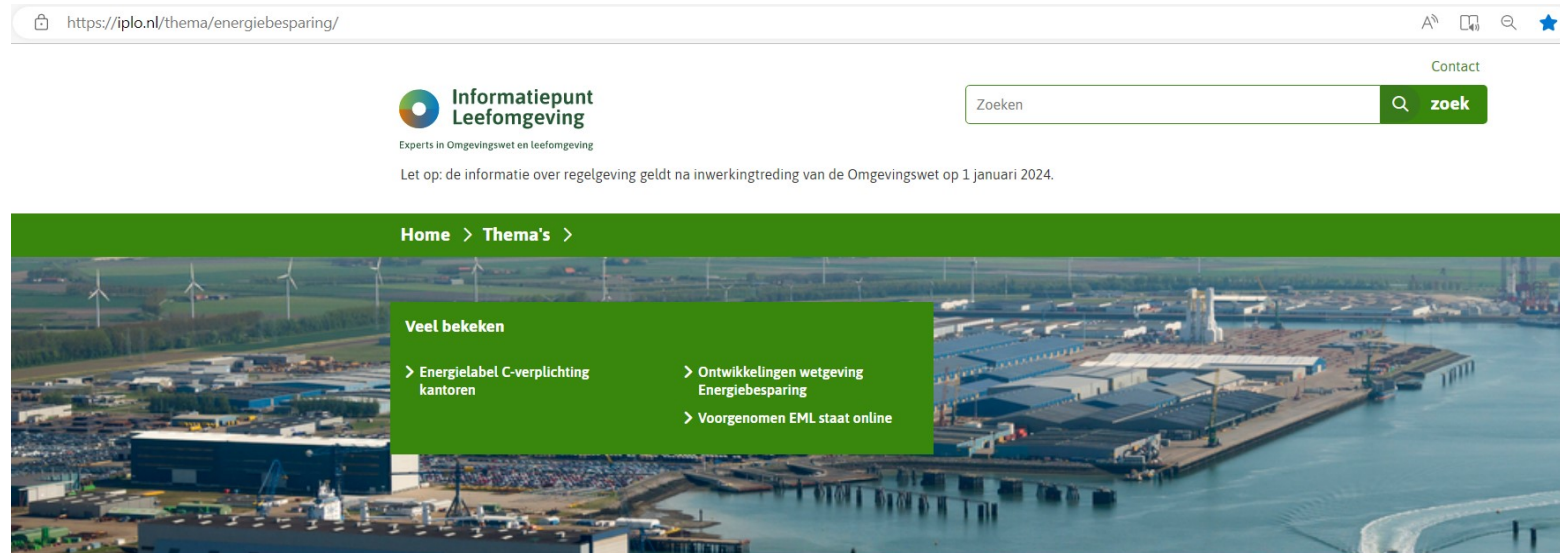
Het energielabel
Hoe moet een geldig energielabel zijn opgesteld om aan de energielabel C-verplichting te voldoen? Wat zijn aandachtspunten voor het energielabel?

Toezicht en handhaving
Hoe kan de toezichtstaak op de energielabel C-verplichting worden vormgegeven?

Gerelateerde wetgeving
→ Energiebesparing bij gebouwen
→ Energiebesparing bij milieubelastende activiteiten

Bijhouden wetswijzigingen energiebesparing

Energiebesparing

De rijksoverheid heeft wetten en regels opgesteld over energiebesparing door bedrijven en instellingen. Energiebesparing levert een belangrijke bijdrage aan vermindering van de CO₂-uitstoot, een van de doelen in het Klimaatakkoord. De Omgevingswet bevat instrumenten en regels voor energiebesparing. Ook geeft de wet aan welk bevoegd gezag verantwoordelijk is voor vergunningverlening, toezicht en handhaving.

Dit verandert er

Geplande ontwikkelingen in wet- en regelgeving energiebesparing, weergegeven in een tijdlijn.

Regels energiebesparing

- Regels bij milieubelastende activiteiten
- Regels voor gebouwen
- Regels in het omgevingsplan
- Overgangsrecht

Vindplaats regels

De regels voor energiebesparing onder de Omgevingswet staan in verschillende AMvB's en regelingen.

Energielabel C-verplichting kantoren

Handreiking voor de energielabel C-verplichting bij kantoren. Tevens een informatieblad voor toezicht en handhaving.

Bijhouden wetswijzigingen energiebesparing

[Home](#) > [Thema's](#) > [Energiebesparing](#) >

Ontwikkelingen wet- en regelgeving energiebesparing

In de wet- en regelgeving over energiebesparing is een aantal ontwikkelingen gepland. Het gaat om de invoering van de Omgevingswet en voorgenomen wijzigingen in het Besluit activiteiten leefomgeving (Bal), het Besluit bouwwerken leefomgeving (Bbl), de Omgevingsregeling en de Erkende Maatregelenlijst (EML). Ook worden deze aanpassingen doorgevoerd in het huidige activiteitenbesluit.

- Actualisatie Energiebesparing doorvoeren in Activiteitenbesluit ✓
- Inwerkingtreding Omgevingswet ✓
- Aanpassingen Energiebesparing in Bal en Bbl ✓
- Aanpassingen Omgevingsregeling ✓
- Actualisatie Erkende Maatregelenlijst (EML) onder Omgevingswet ✓

Helpdesk en nieuws

- Komt u er niet uit?
U kunt altijd terecht bij de helpdesk! – iplo.nl/contact
- Blijf op de hoogte met een abonnement op IPLO Update energiebesparing!
Meld u aan op <https://iplo.nl/thema/energiebesparing/>

Bedankt voor uw aandacht!

Netwerkbijeenkomst IPLO

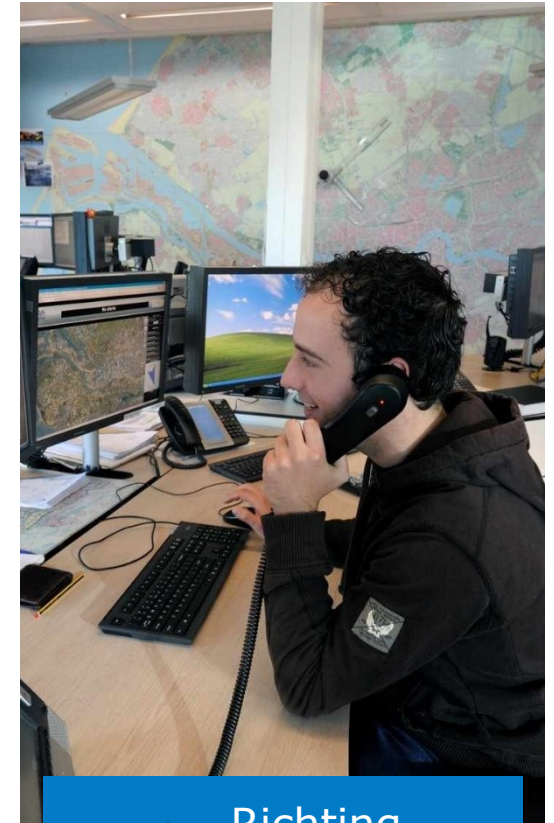
> Kennismaken

> Ervaringen delen

> Handvatten bieden

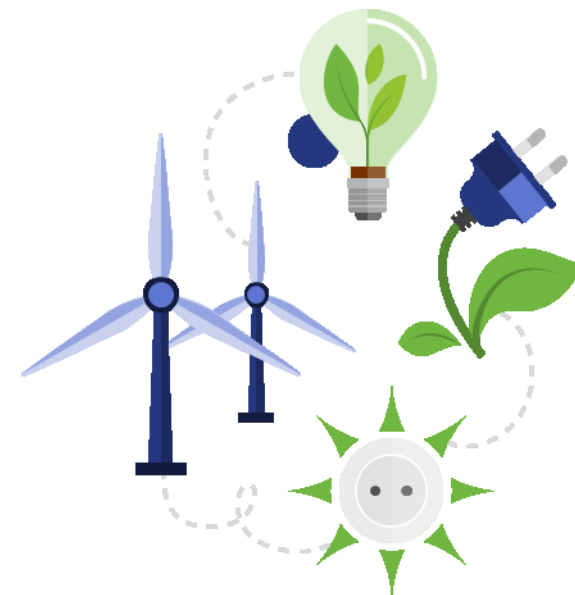
> Richting uitzetten

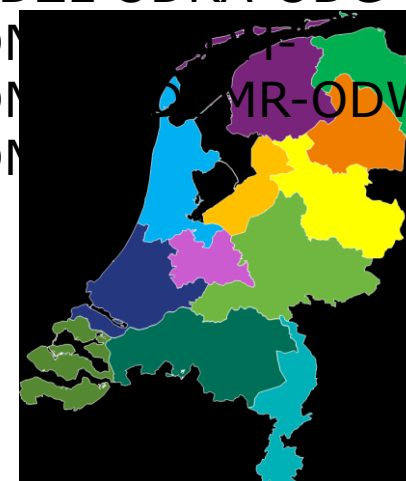
Agenda

1. Wie is ODNL
Coördinatie team energie?
2. Wat doet het team?
3. Waar vindbaar?
4. Wat is jouw bijdrage

Vz Ingeborg Dieperink
ODNL
RUDZL-ODRA-ODG-
ODM
ODM
ODM

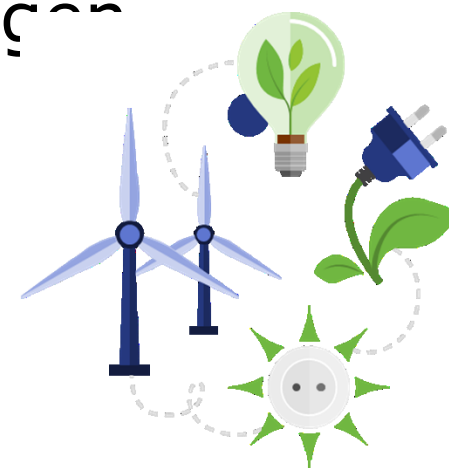

ODNL Coördinatieteam Energie

- Gelijk speelveld voor bedrijven
- Opkomen voor gezamenlijke belangen OD's mbt energie
- Beleidsafspraken in de uitvoering
- Aanspreekpunt Omgevingsdiensten

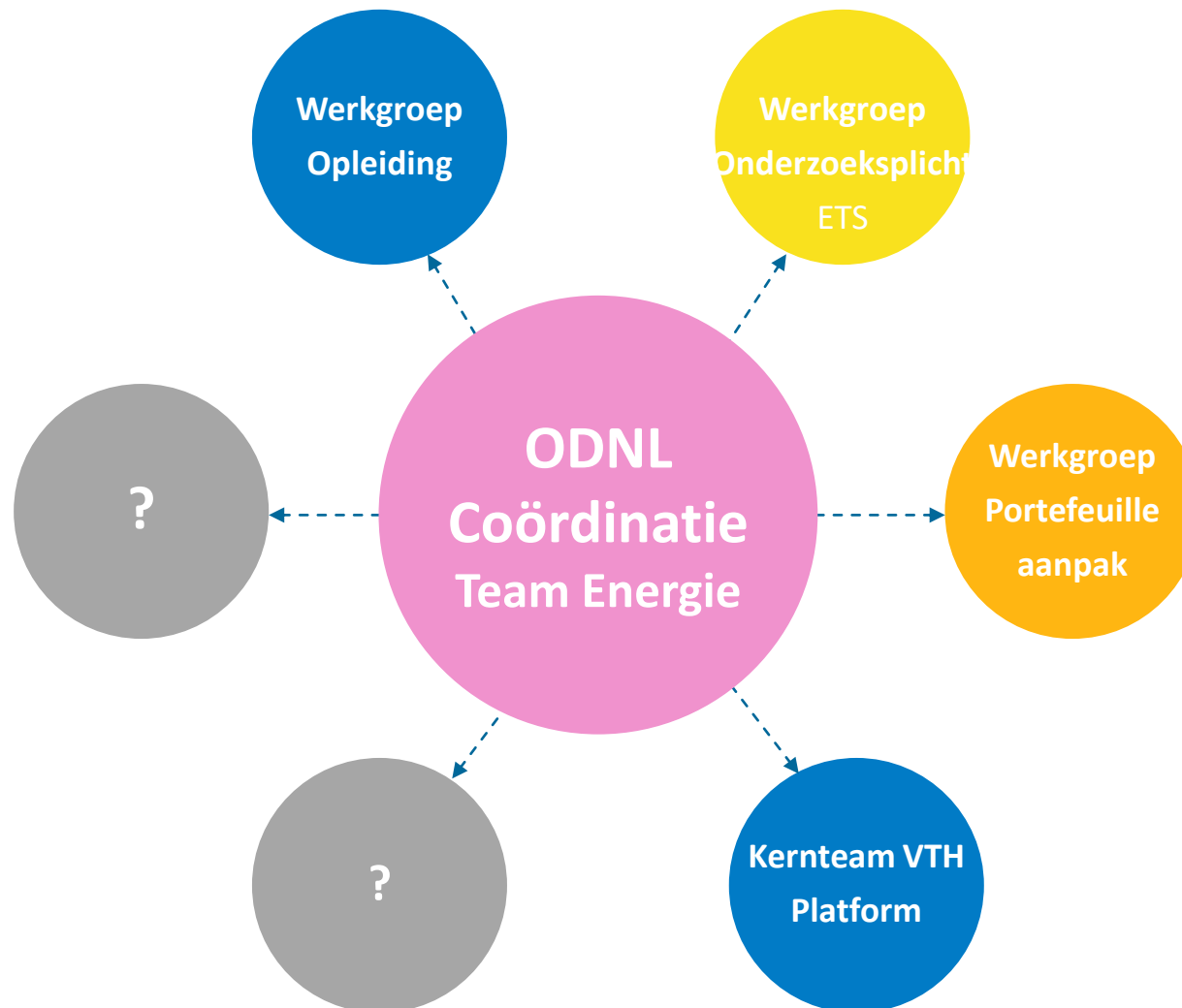
en NEA, EZK, RVO, IPLO, IPO, VNG

- › Nb. IPLO/InfoMil blijft aanspreekpunt voor inhoudelijke vragen

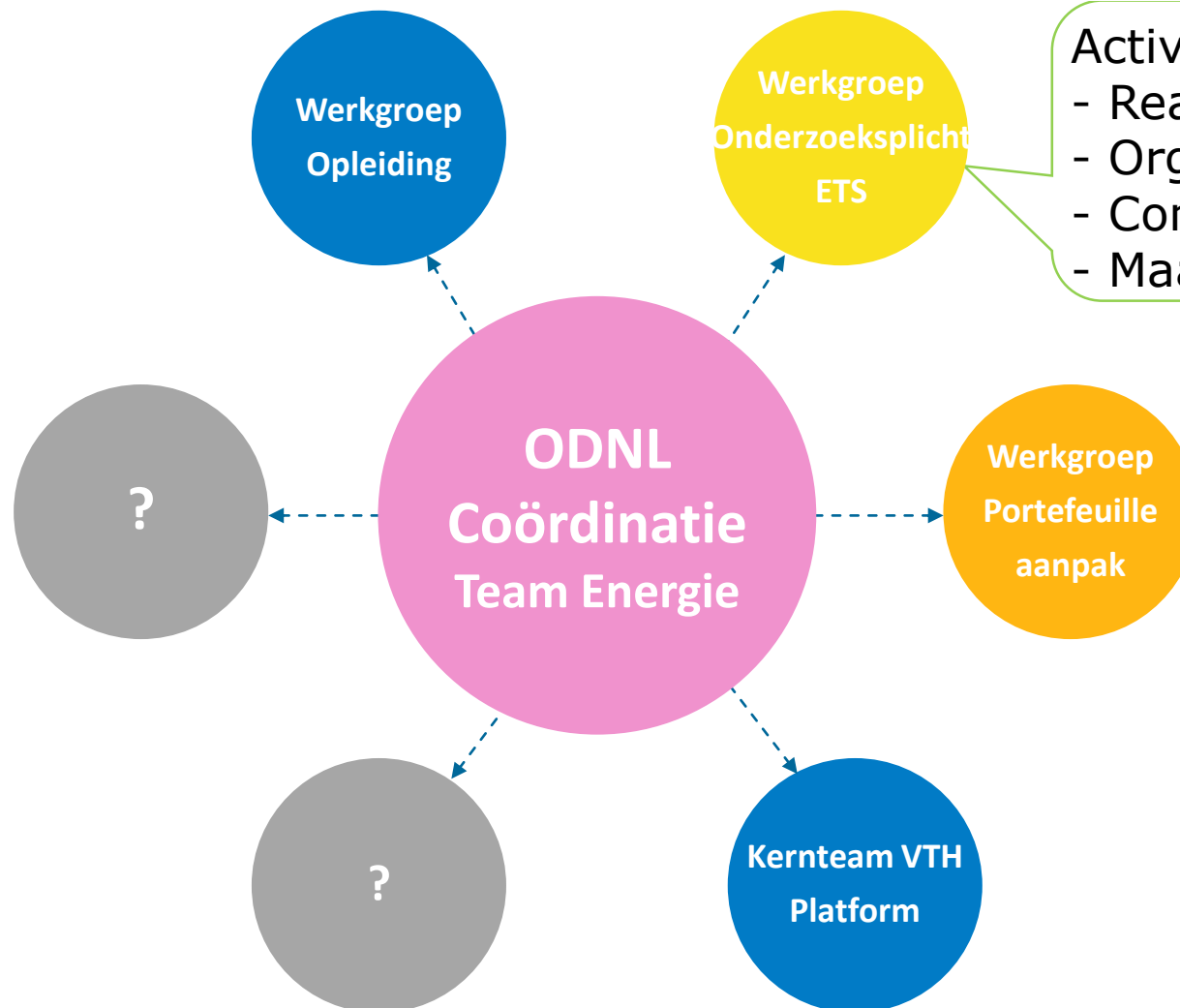

Netwerk Energie

Netwerk Energie

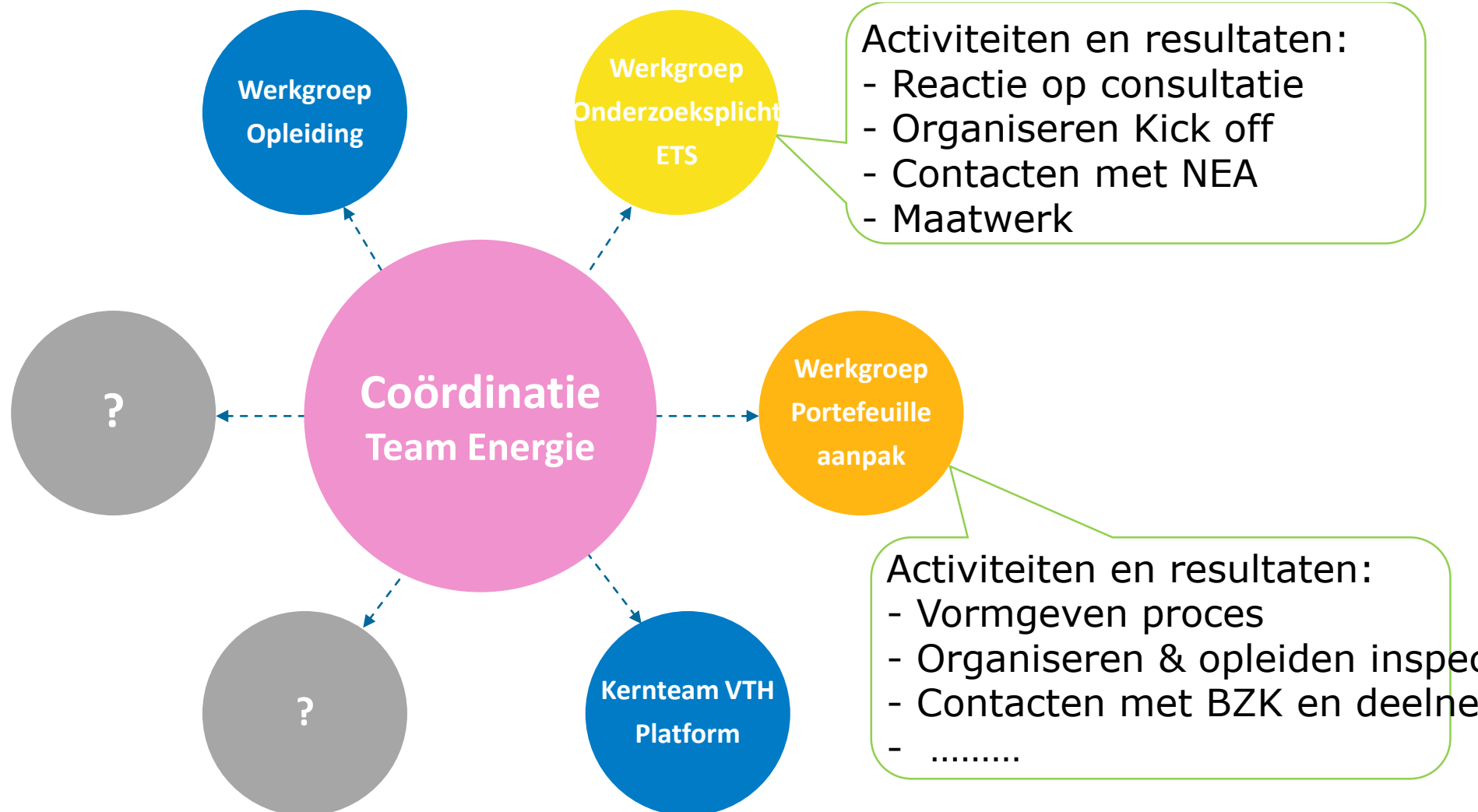

Activiteiten en resultaten:

- Reactie op consultatie
- Organiseren Kick off
- Contacten met NEA
- Maatwerk

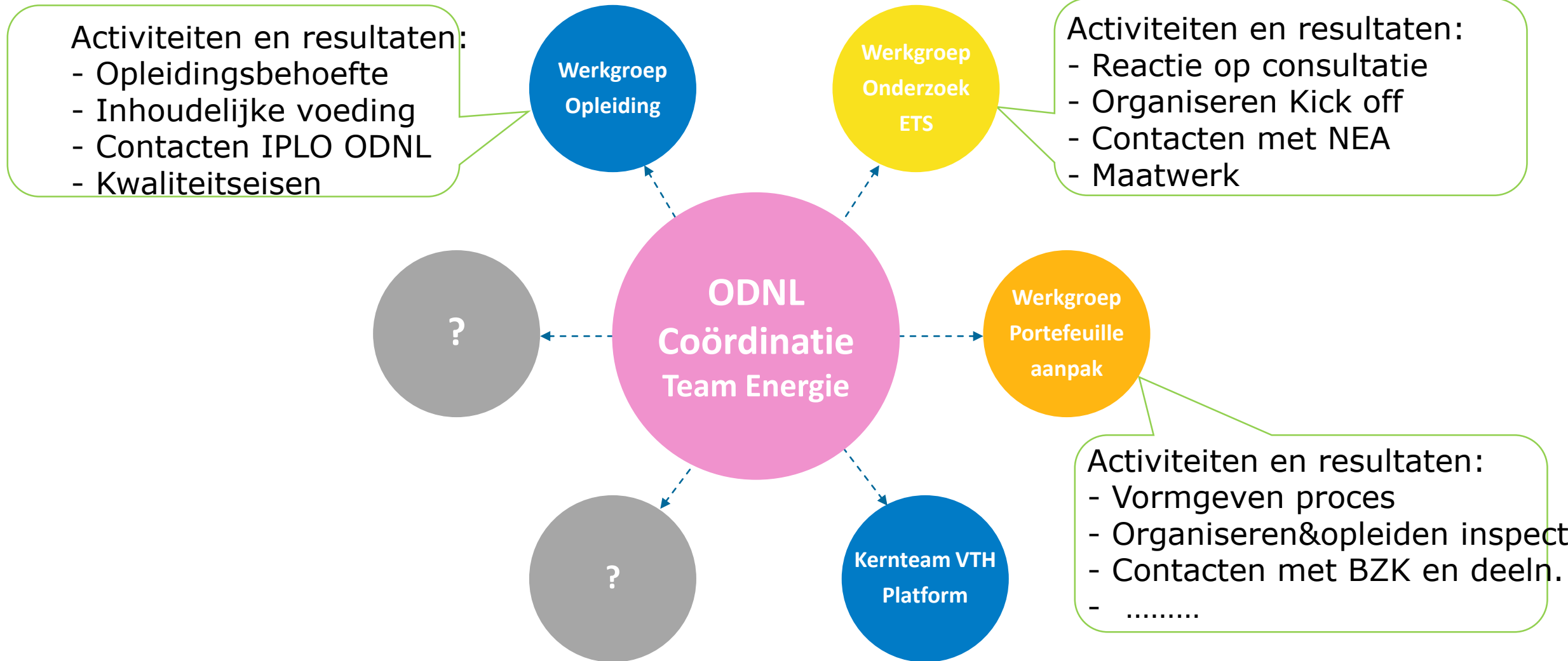

Netwerk Energie

Netwerk Energie

Kennisnet ODNL

https://kennisnet.omgevingsdienst.nl/kennisplatforms+nieuw/startpagina+klimaat+en+energie/default.aspx

Aanbevolen websites Aansluitingen - Geme... DCMR Milieudienst Rij... http--www.rittalxpress SCIOS Portaal Informatieplicht energ... Staatscourant 2022, 17...

Omgevingsdienst NL

MIJN KENNISNET KENNISPLATFORMS MEDEWERKERS NIEUWS OPLEIDINGEN HELPDESK

Link openen Link openen

COÖRDINATIETEAM SPUK ENERGIE

Link openen

ENERGIETRANSITIE EN DUURZAAMHEID

Besloten platform voor de werkgroep van de 6 Brzo-OD's over de ontwikkelingen bij Brzo en RIE4-bedrijven m.b.t. energietransitie en duurzaamheid

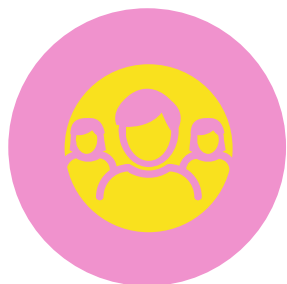

Link openen

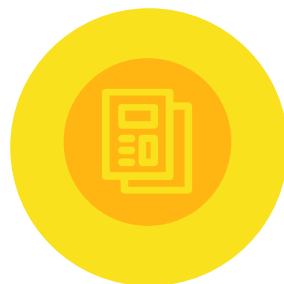
0-meting energie inspectie

Wie is nodig?

Vergunningverlener
WABO Toezichthouder
Collega OD?
NEA inspecteur?

Top 20 bedrijven?
(maatwerkafspraken EZK)

Welke informatie?

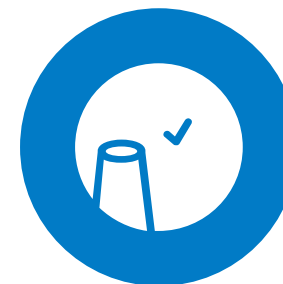
Vergunning
Energiecijfers E-MJV
EED onderzoek
NEA vergunning
Label C register
Website bedrijf

Plan bezoek

Bel met bedrijf
Deel agenda en
Datumprinter
Neem mee wie nodig is
Bereid goed voor

Voer inspectie uit

Neem poortinstructie en
veiligheid in acht
Neem persoonlijke
beschermingsmiddelen
mee
Ben open, nieuwsgierig en
stel vragen

Leg afspraken vast

Leg de afspraken vast
in je zaakstelsel en
deel die met het
bedrijf

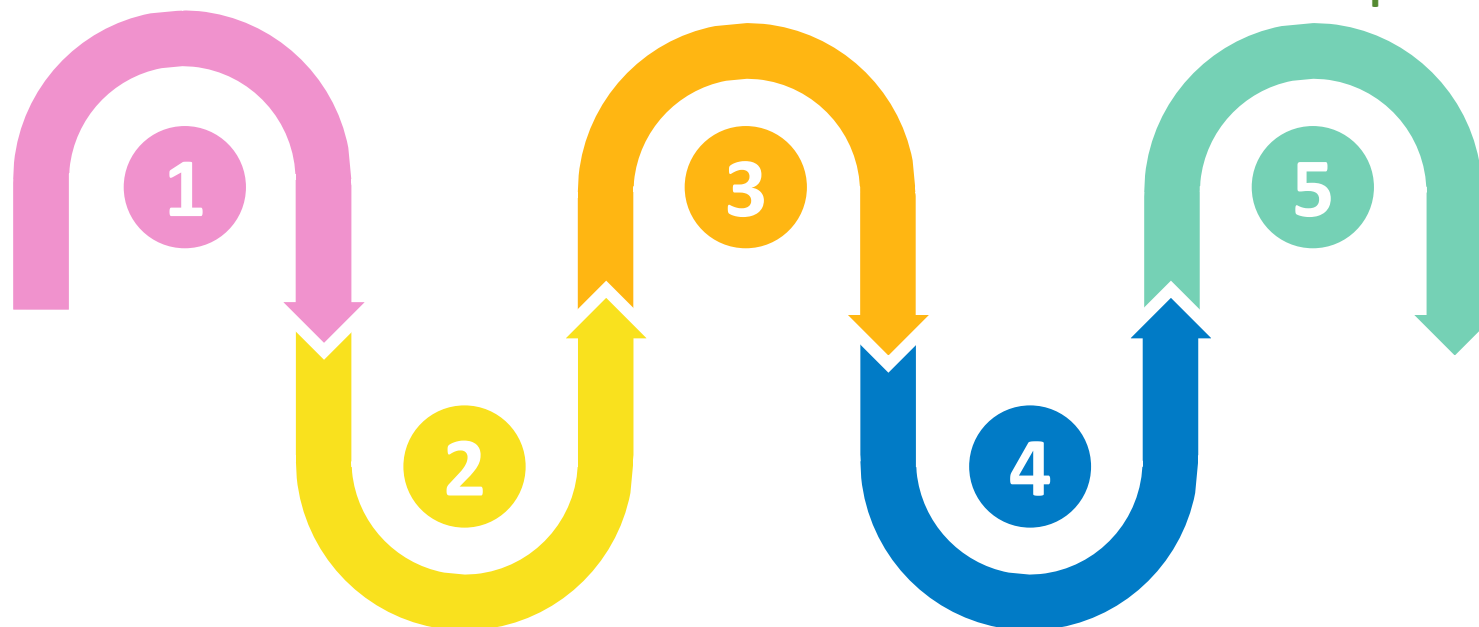

Beoordelen energie onderzoek

RVO doet basistoets
publiceert in E Loket

Aanvulling ontvangen

Goedkeuringsbrief of
maatwerk opstellen

OD Checkt ontvankelijkheid:
toets wel/niet behandeling
nemen of aanvulling vragen

Beoordeling en
Advies opstellen

Doel Portefeuille-aanpak

Versnellen verduurzaming energieverbruik NL

Herenakkoord voor koplopers

- > Efficiënte aanpak – CO₂ reductie
- > Voldoen aan wettelijke verplichtingen (EML en

Label C)

- > Duurzame relatie OD's – samenwerking energietransitie

Aanbevelingen Onderzoek

1. Neem omgevingsdienst mee en maak inspanningen/maatregelen navolgbaar voor de toezichthouder.
2. Keurmerken -> vrijstelling beschrijving op onderdelen maar blijf transparant over vindbaarheid informatie.
3. Hou RVO sjabloon aan tenzij....
4. Informatie niet voor 1 december voor handen? Benoem in het besparingsplan het tijdpad om zaken op orde te krijgen.
5. Bij beleidsverklaring hoort ook een uitvoeringsplan voor de komende vier jaar.
6. Check verbruiksgegevens met die van e-mjv en emissievergunning NEA.
7. Voeg de BBT checklist toe.

Bedankt voor uw aandacht!

De partijen

Vertrouwen?

Legenda

- RUD Groningen
- Fryske Utlfieringsjinst Miljeu en Omjouwing
- RUD Drenthe
- RUD Twente
- RUD IJsselland
- Omgevingsdienst Rivierenland
- Omgevingsdienst Regio Arnhem (ORA)
- Omgevingsdienst Regio Nijmegen
- Omgevingsdienst de Vallei
- Omgevingsdienst Achterhoek (ODA)
- Omgevingsdienst Veluwe IJssel (OVII)
- Omgevingsdienst Noord-Veluwe
- Omgevingsdienst Regio Utrecht (ODRU)
- RUD Utrecht
- Omgevingsdienst Flevoland & Gooi en Vechtstreek
- RUD IJmond
- RUD Noord-Holland Noord
- Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied (NZKG)
- Omgevingsdienst Midden-Holland
- Omgevingsdienst West-Holland
- DCMR Milieudienst Rijnmond
- Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid
- Omgevingsdienst Haaglanden
- RUD Zeeland
- Omgevingsdienst Brabant Noord
- Omgevingsdienst Midden- en West Brabant
- Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant
- RUD Limburg Noord
- RUD Zuid Limburg

29 Omgevingsdiensten

Herenakkoord?

32 bedrijven

Omgevingsdienst NL

EED-voorbeeld

BZK/EZK

Beeldvorming

Opgeheven vinger!!!

Way-out voor achterblijvers !!!

4 thema's

Kpi's Reductiedoelstelling CO2 in 4 jaar

- Gas verbruik 22%
- Totaal verbruik 14%

Beoordelingscriteria

1. Nulsituatie en kernvoorraad
2. Energiemanagement
3. Ambitie en Strategie
4. **Uitvoeringsplan**

**2023-2026
inclusief EML en
label C kantoren**

Partner

Definitie Kernvoorraad

Ter inspiratie

-beschrijving concernniveau

Alle panden eigendom en gehuurd, exclusief woningen en gebouwen <50 m2

Hoofdgebruiksfunctie	Aantal gebouwen	Aantal m ² go
Bijeenkomstfunctie met kinderopvang		
Bijeenkomstfunctie overig		
Celfunctie		
Gezondheidsfunctie met bedgebied		

Techniek	Aantal gebouwen	Opgesteld vermogen
Zonnepanelen		
WKO		
Warmtepompen (lucht-water)		
Lokale restwarmte		X

Energielabel	Onbekend	G	F	E	D	C	B	A	A+	A++	A+++	A++++
Aantal gebouwen	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%
Oppervlak	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%

Definitie Kernvoorraad

Transparantie

- overzicht van de gebouwen met relevante data

Eigen tooling en exports in spreadsheet?

	Administratie
1	Adres, postcode
2	Gemeente
3	Omgevingsdienst
4	Pand ID
5	Verblijfsobject ID
6	KvK vestigingsnummer
7	Eigenaar pand
8	Exploitant (huurder, franchisenemer)
9	Hoofdgebruiksfunctie
10	Wel/geen Kernvoorraad
11	Bouwjaar
12	Monument
13	Oppervlakte (GO)
14	Eigendom
15	Gehuurd
16	Wel/geen milieuvergunning

	Energieprestatie
16	Elektriciteitsverbruik
17	Aardgasverbruik (met graaddagencorrectie)
18	Finaal energieverbruik
19	Opwek (met klimaatcorrectie)
20	Warmteverbruik (met graaddagencorrectie)
21	Certificaat (BREEAM)
22	Label score kantoren
23	Voldaan aan energiebesparingsplicht ja/nee

	Momenten
24	Verkoop
25	Sloop zonder nieuwbouw
26	Sloop-nieuwbouw
27	Aankoop
28	Leegstand
26	Regulier onderhoud (RO)
30	Groot onderhoud (GO)
31	Verbouw (V)
32	Renovatie (R)

Kpi's concernniveau

Nulsituatie 2022 – gemotiveerd afwijken

Kernvoorraad totaal	<i>kpi: 22% over 4 jaar - 5,5% per jaar</i>				
Finaal Fossiel energieverbruik	Nm3	Omrekenfactor	kWh	aantal m2	kWh/m2.jaar
gasverbruik		9,77			
overig fossiel					
Totaal					
<i>* Omrekenfactoren Weii</i>					

Kernvoorraad totaal	<i>kpi: 14% over 4 jaar - 3,5% per jaar</i>				
Finaal totaal energieverbruik	Nm3	Omrekenfactor	kWh	aantal m2	kWh/m2.jaar
gasverbruik		9,77			
geleverde elektriciteit		1			
minus teruggeleverde electriciteit*		1			
warmte		278			
koude		278			
minus energieverbruik laadinfra					
totaal					
<i>* Omrekenfactoren Weii</i>					

*De door eigen opwek (zon of wind) terug geleverde elektriciteit kan worden afgetrokken en heeft dus een positief effect op het finale verbruik. Dit kan alleen als de opwek een fysieke koppeling heeft met het gebouw conform de NTA8800 bepalingmethode.

Correctie voor graaddagen

Oppervlakte: (Geklimatiseerde) gebruiksoppervlakte

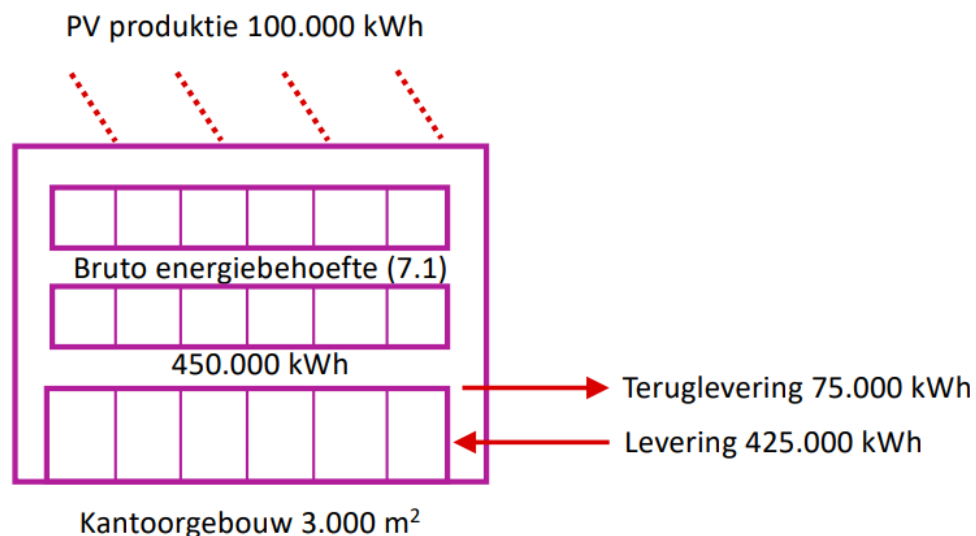
8 Oppervlakte **parkeergarages** niet meerekenen, wel de maatregelen in uitvoeringsplan

6 Oppervlakte **serverruimten** wel meerekenen

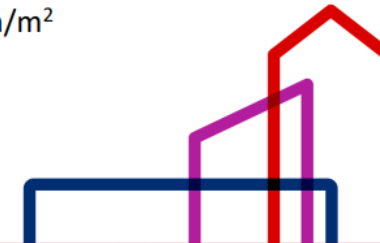

Hoe neemt WEii PV mee? Rekenvoorbeeld all-electric kantoorgebouw

WEii: netto behoefte uit net (par. 5.1.2)
= levering – teruglevering
= 425.000 – 75.000 = 350.000 kWh
= 166 kWh/m²

Ofwel, anders berekend
WEii: netto energiebehoefte
= energiebehoefte – productie
= 450.000 – 100.000 = 350.000 kWh
= 166 kWh/m²

*De door **eigen opwek** (zon of wind) terug geleverde elektriciteit kan worden afgetrokken en heeft dus een positief effect op het finale verbruik. Dit kan alleen als de opwek een fysieke koppeling heeft met het gebouw conform de NTA8800 bepalingmethode.

2. Energiemanagement

1. Organisatie en aansturing
(verantwoordelijkheden, rollen, borging)
2. Inzicht en monitoring
(welke software, bemetering, EBS)
3. Doelmatig beheer en onderhoud
(keuringsregime en organisatie)
4. Keurmerk of certificaten (bv BREEAM)
5. Datastelsel verduurzaming Utiliteit
(worden er data gedeeld)

3. Ambitie, strategie en doelen

1. Welke doelen zijn er geformuleerd (commitment)
2. Integratie van Renovatiestandaard 2030
3. Integratie eindnormverbruik 2050
4. Ambitie op natuurlijke momenten (regulier onderhoud, groot onderhoud, verbouw, renovatie, nieuwbouw)
5. Strategie in relatie tot de huurder of verhuurder
6. Inbedding wettelijke verplichtingen (Energie label C kantoren en Energiebesparingsverplichting)

DMJOP

Medewerking van huurders of verhuurders kan een rol spelen bij behalen van succes

4. Uitvoeringsplan 2023-

2026

Jaarlijkse monitoring en overleg

over behalen kpi's en wettelijk kader

Kpi's Reductiedoelstelling CO2 in 4 jaar

- Gas verbruik 22%
- Totaal verbruik 14%

EML uitgevoerd uiterlijk 2026

Label C medio 2024?

> Per gebouw, per jaar

- > Inzicht in de maatregelen die bijdragen aan behalen van de Kpi's

- > Inzicht in uitvoering van de Erkende Maatregelen

- > Inzicht wanneer wordt voldaan aan Energielabel C kantoren

Zo snel mogelijk EBS bij alle gebouwen!

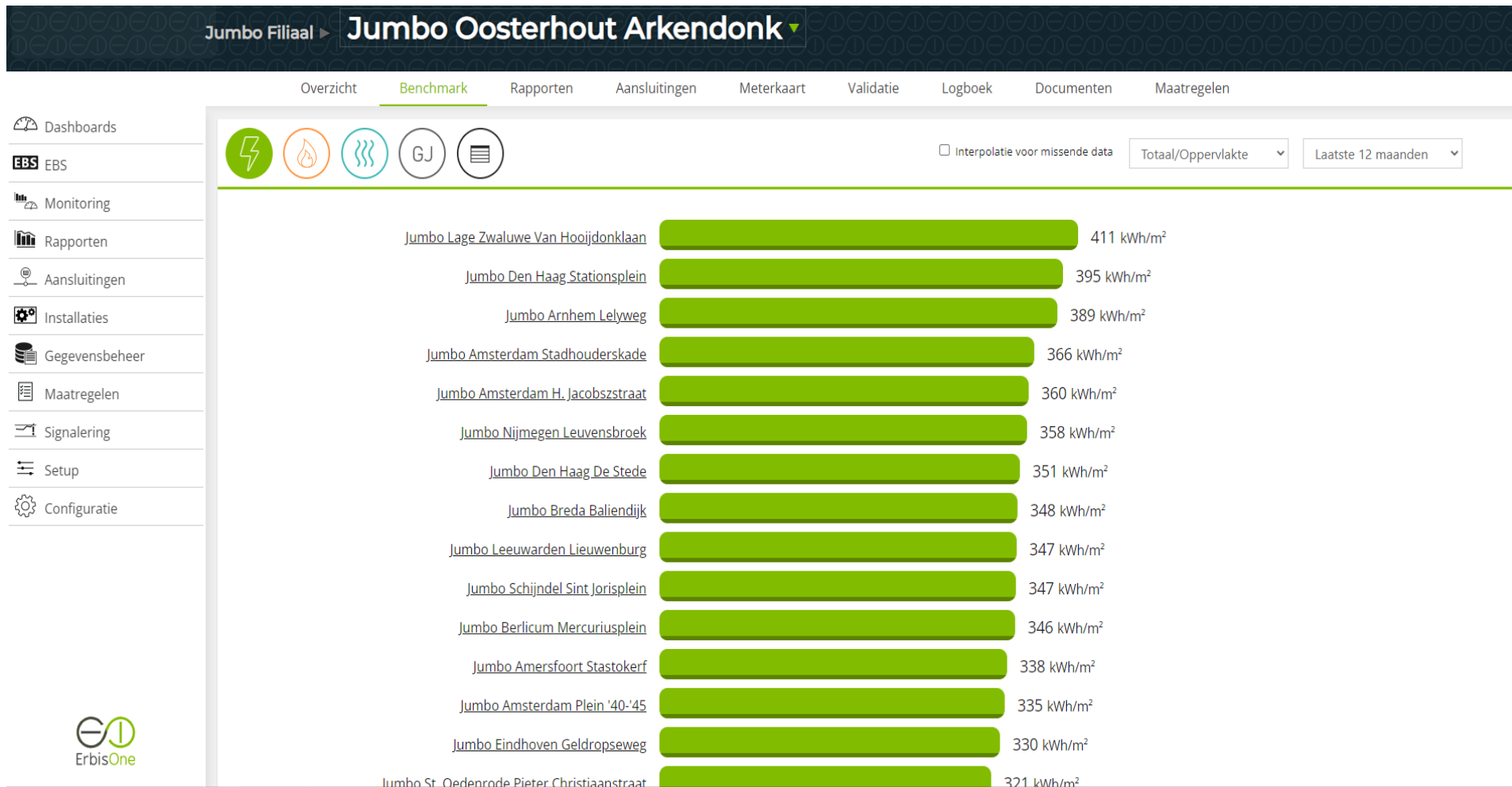
Integraal Energiemanagementsysteem

- Energieverbruik geaggregeerd/benchmark
- EML per locatie filterbaar
- per locatie per jaar
- Eindnormen geïntegreerd (parish-proof)
- export in excell

Integraal Energiemanagementsysteem

- Energieverbruik geaggregeerd/benchmark/
- EML per locatie filterbaar
- per locatie per jaar
- Eindnormen geïntegreerd (parish-proof)
- export in excell

Integraal Energiemanagementsysteem

- Energieverbruik geaggregeerd/benchmark
- EML per locatie filterbaar
- per locatie per jaar
- Eindnormen geïntegreerd (parish-proof)
- export in excell

Maatregelen

Dashboards

EBS

Monitoring

Rapporten

Aansluitingen

Installaties

Gegevensbeheer

Maatregelen

Signalering

Setup

Configuratie

Maatregelen editor

Erkende Maatregelenlijsten energiebesparing

Aanvullende maatregelen

Doelmatig beheer en onderhoud

Erkende Maatregelenlijsten energiebesparing / Detailhandel

Toon NIET actieve gebouwen

	ou	GA1 673/693	GB1 320/693	GB2 656/693	GB3 656/693	GC1 18/693	GC2 693/693	GC3 576/693	GD1 642/693	GD2 574/693	GE1 636/693	GE2 603/693	GE3 647/693	GF1 377/693	GF10 328/693	GF2 623/693	GF3 693/693	GF4 40/693	GF5 289/693	GF6 396/693	GF7 622/693	GF8 674/693	GF9 672/693	FA1 643/693	FA2 489/693	FA3 555/693	FA4 660/693	FAS 5/693	FB1 660/693	FB10
DC Beilen	B	x	A	A	x	✓	✓	✓	x	✓	✓	✓	✓	x	x	B	n/a	x	n/a	x	A	✓	✓	x	✓	✓	n/a	x	x	
DC Breda	B	x	A	A	x	✓	✓	✓	x	✓	✓	✓	x	x	x	B	n/a	x	n/a	x	A	✓	✓	x	✓	✓	n/a	x	x	
DC Raalte Diepvries	B	x	A	A	x	✓	✓	✓	x	✓	✓	✓	x	x	x	B	n/a	x	n/a	x	A	✓	✓	x	✓	✓	n/a	x	x	
DC Veghel De Amert 409	B	x	A	A	x	✓	✓	✓	x	✓	✓	✓	✓	A	x	B	n/a	x	n/a	x	A	✓	✓	x	✓	✓	n/a	x	x	
DC Veghel De Amert 602	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	n/a	x	n/a	x	x	x	x	x	x	x	n/a	x	x	
DC Veghel Zuidkade 25	B	x	A	A	x	✓	✓	✓	x	✓	✓	✓	✓	x	x	B	n/a	x	n/a	x	A	✓	✓	x	✓	✓	n/a	x	x	
DC Woerden	B	x	A	A	x	✓	✓	✓	x	✓	✓	✓	x	x	x	B	n/a	x	n/a	x	A	✓	✓	x	✓	✓	n/a	x	x	
EFC Bleiswijk Laan van Mathenesse	?	?	?	?	?	?	?	?	?	?	?	?	?	?	?	?	?	?	?	?	?	?	?	?	?	?	?	?	?	
EFC Den Bosch	B	x	A	A	x	✓	✓	✓	x	✓	✓	✓	✓	x	x	B	n/a	x	n/a	x	A	✓	✓	x	✓	✓	n/a	x	x	
EFC Raalte	?	?	?	?	?	?	?	?	?	?	?	?	?	?	?	?	?	?	?	?	?	?	?	?	?	?	?	?	?	
HUB Zwolle Bohemenstraat	?	?	?	?	?	?	?	?	?	?	?	?	?	?	?	?	?	?	?	?	?	?	?	?	?	?	?	?	?	
Innax Heulweg 2 Wateringen (Jumbo bevindt zich aan Vliedhof 6)	?	?	?	?	?	?	?	?	?	?	?	?	?	?	?	?	?	?	?	?	?	?	?	?	?	?	?	?	?	
Jumbo Aalsmeer Ophelialaan	B	✓	A	A	x	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	x	A	B	n/a	x	n/a	✓	A	✓	✓	A	✓	✓	n/a	A	✓	

Beoordeling routekaart

Vertrouwen

'So far so good'

Rolverdeling

Pre-screening van routekaarten, afvallers

Omgevingsdienst NL

Toezichtsluwte 2023-2026

14 beoordelaars beoordelen in 5 maanden

Jaarlijkse monitoring en overleg

Oproep medewerking aan eigenaren en huurders

Lange termijn 2030 - energietransitie

	Deelnemer
1	Ahold Delhaize
2	Arkin
3	Aroundtown Management NL B.V.
4	BP Europa SE - BP Nederland
5	Broekhuis Holding
6	Centraal Orgaan Opvang Asielzoekers
7	Coöperatieve Rabobank U.A.
8	De Stiho Groep B.V.
9	Defensie
10	Fletcher Hotels
11	Green Real Estate
12	Koninklijke Jumbo Food Groep B.V.
13	Leger des Heils
14	Lidl Nederland
15	NS Groep N.V.NS Vastgoed B.V. (Overig)
16	Politie Nederland
17	Rijksvastgoedbedrijf
18	Rijkswaterstaat
19	Stichting Cordaan
20	Stichting Yuverta (school)
21	Superstone
22	Synvest Dutch RealEstate Fund NV
23	UDEA (Ekoplaza)
24	Visio Huizen
25	Wageningen University
26	Zorggroep Elde Maasduinen
27	s Heeren Loo
28	Universiteit Leiden
29	Stichting Carmel
30	Stichting ASVZ

Bedankt voor uw aandacht!

PAUZE

- > 9-11 oktober Webinars:
  - *Verdieping nieuwe wet- en regelgeving*
  - *Portefeuille aanpak, e-label C*
  - *Verdiepende techniek-webinars*
- > 9 november: Netwerkbijeenkomst
- > Najaar:
  - *nieuwe e-learning,*
  - *training effectief communiceren bij energiebesparingstoezicht*
  - *Nieuwe handreikingen en informatiebladen*

Blijf op de hoogte en abonneer je op IPLO Update Energiebesparing

iplo.nl/thema/energiebesparing/energiebesparing-update/

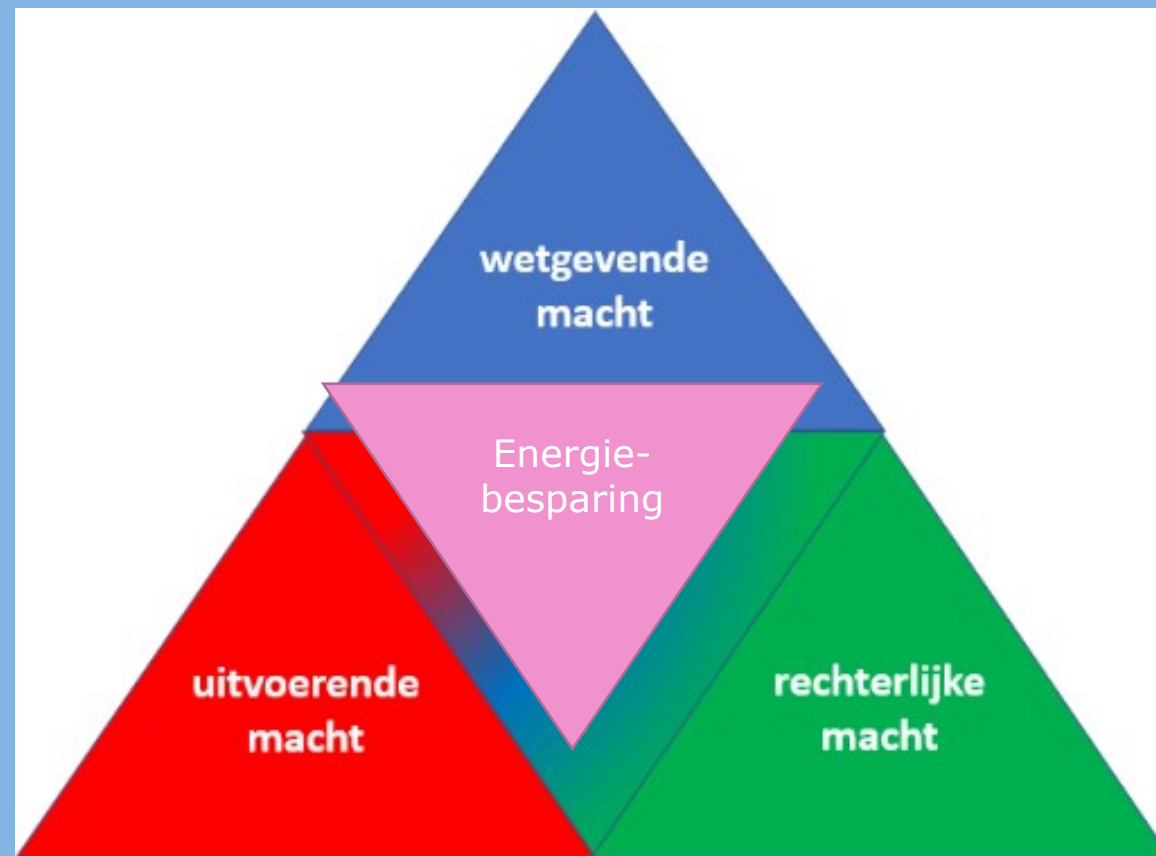
Rollen

- › Rijk (EZK, BZK, IPLO, RVO)
- › Provincie
- › Gemeente
- › Omgevingsdienst
- › ODNL/IPO/VNG

Rijk

- > **Wetgevende macht:**
  - Gebouwde omgeving: BZK
  - Activiteiten: EZK
- > **Wetgeving:**
  - Tot 1 januari 2024:
Wet milieubeheer en Activiteitenbesluit
  - Vanaf 1 januari 2024:
Omgevingswet (BBL en BAL)

Rijksdiensten

- › Informatiepunt Leefomgeving (IPLO)
  - voor overheden
- › Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO)
- › – voor bedrijven

Informatiepunt
Leefomgeving

Experts in Omgevingswet en leefomgeving

Rijksdienst voor Ondernemend
Nederland

Rijkstoezicht

- › Nederlandse emissieautoriteit (Nea)
- › Inspectie Leefomgeving en Transport (ILT):
  - Toezicht energie Defensie-inrichtingen (50%).

Provincies

- > Bevoegd gezag
- > Grotere bedrijven / industrie
- > Uitvoering toezicht energiebesparing geheel bij omgevingsdienst

Gemeenten

- > Bevoegd gezag
- > Minder complexe bedrijven en instellingen
- > Uitvoering toezicht energiebesparing geheel bij omgevingsdienst

Omgevingsdiensten

- › Uitvoeringsdienst
- › Alle toezichttaken energiebesparing
- › Opdrachtgevers:
  - provincies
  - gemeenten
  - rijk (normfinanciering)

IPO/VNG/ODNL

- › Belangenvertegenwoordiging voor provincies, gemeenten, resp. omgevingsdiensten.
- › Ondersteunend aan leden.
- › Eigen beleidsprogramma's.

Nationaal Programma Energiebesparing NPEB

- Belang van energiebesparing toegenomen
- Nationaal besparingsdoel met sectorale streefwaarden
- Instrumentarium voor klimaat- en energietransitie
- Energiebesparingsplicht

de deelnemers

> Mentimeter

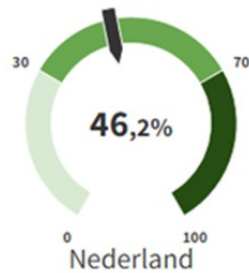

VUE3 & SPUK

Voortgang VUE3 per 15 mei 2023

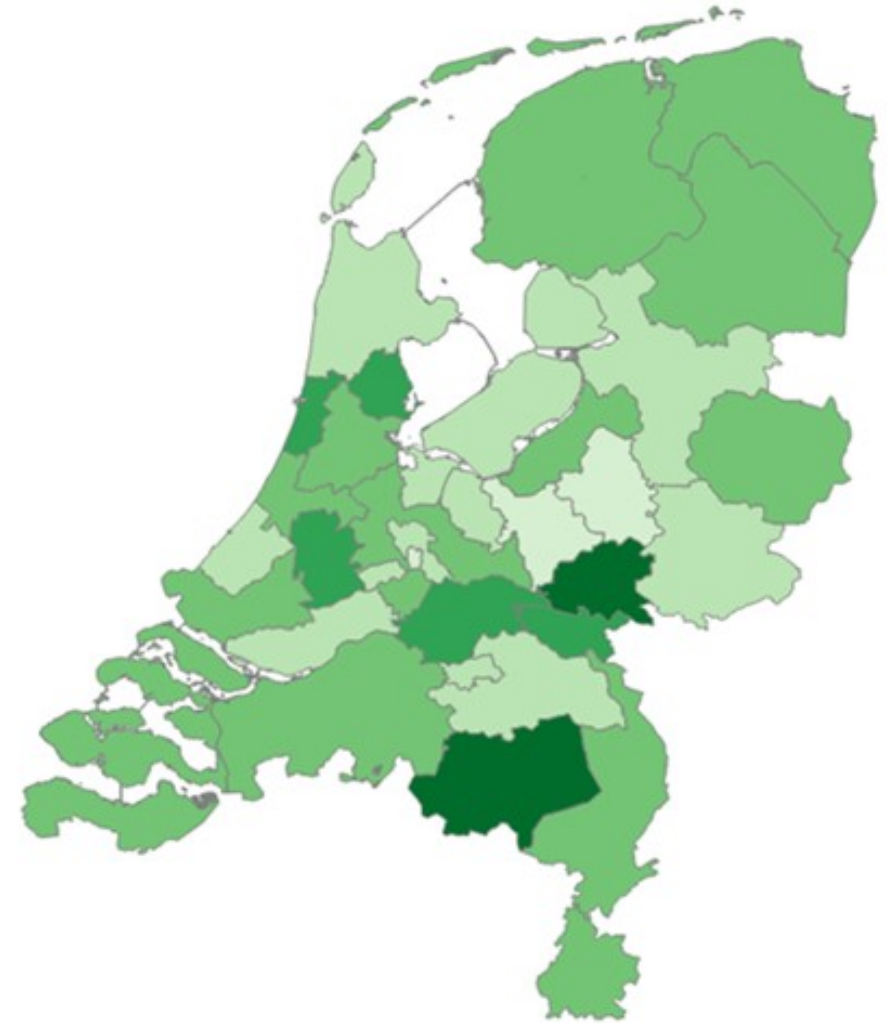
Voortgang t.o.v. planning VUE 2022/2023

Voortgang VUE-regeling 2022/2023 | 2022

- > Nog 5 maanden tot sluiting van de regeling!

Percentage kosten uitgevoerde werkzaamheden
Aanvragers VUE 2022, %

Voortgang VUE-regeling 2022/2023 | 2022

SPUK monitoring

Eerste cijfers

Monitoring SPUK gelden

59 FTE
aangenomen

400 SPUK
controles
uitgevoerd bij
17 OD's

7 verbeuringen

1892 controles
in totaal

648
hercontroles
uitgevoerd

Totaal uitgevoerde controles SPUK

Totaal uitgevoegd (SPUK+normaal)

Team Energie

Patatproject

- Keuze bedrijventerrein
- Uitdelen flyers
- Type C en > norm
- Overige partijen:
  - Gemeente (EZ, dzhd, wh)
  - Parkmanager
  - SEB (Servicepunt Energietransitie)

Bent u ondernemer op Gouwe Park?

ENERGIE-ADVIES

MET EEN GRATIS FRIETJE

Maandag 15 mei van 11:45 t/m 13:30

**LOCATIE: **
Parkeerterrein 12GO Biking
Grote Esch 1005, 2841 MJ Moordrecht

 Ministerie van Economische Zaken
en Klimaat

 ODMH
Omgangsgedrukt Midden-Holland

Patatproject

<https://clipchamp.com/watch/hSd9STH1yGD>

Patatproject

Tips over Gouwe Park (geschreven door de ondernemers)	Tops over Gouwe Park (geschreven door de ondernemers)
<ul style="list-style-type: none"> • Brug open tijdens spits (bereikbaarheid) (3 ondernemers) • Te hard gereden op het bedrijventerrein (5 ondernemers) • Parkeerproblemen • Wie/wat is een omgevingsdienst? • Bewegwijzering kan beter • Vindbaarheid (Westbaan)/ nummering klopt niet • Fietsbrug kapot • Maaien groen (parken/plantsoen)/ onderhoud openbare ruimte/groen • Openen van het hek, moet speciaal voor gebeld worden • Braakliggend terrein netjes	<ul style="list-style-type: none"> • Aanzicht park is goed • Erg netjes • Goed onderhouden • Goed parkeerbeheer

> Resultaten:

- 40 ondernemers geflyerd
- Alle ondernemers zijn door de parkmanager gemaïld
  - Ondernemers zijn dus op de hoogte
- Opkomst: 20 ondernemers
- Reacties: leuke actie, niet alleen energiebesparing, ook ZEZ, netcongestie, tips en tops
- Opgeleverd: bekendheid over verbreding energiebesparing,

bewustwording (o.a. monitoring), 5 concrete afspraken, overzicht van tips en tops voor parkmanager, onderlinge contacten gelegd, uitnodiging voor ons om bij bijeenkomst te zijn in najaar en bekendheid

Lichtcontrole

- › samen met ODWH 19 april op pad

Lichtcontrole

- > Bedrijven die boven de norm zitten, gecontroleerd op binnenverlichting
- > Datum en tijdstip noteren
- > Informatieve brief opgesteld
- > Najaar herhaling
- > Brief buitenverlichting (adviserend)

> <https://clipchamp.com/watch/mCXuSpYjyu4>

Lichtcontrole

ODMH

> Resultaten

Postcode	Huisnum	Straat	Plaatsnaam	Gemeente	terrein	Overbodig Licht aan?	tijdstip foto	waar staat het licht aan?
2396HG	3	Hondsdijk	KOUDEKERK AD RYN	ALPHEN AAN DEN RIJ	hondsdijk			
2396HK	33	Hondsdijk	KOUDEKERK AD RYN	ALPHEN AAN DEN RIJ	hondsdijk			
2396AP	186	Hoogewaard	KOUDEKERK AD RYN	ALPHEN AAN DEN RIJ	hoogewaard			
2396AS	209	Hoogewaard	KOUDEKERK AD RYN	ALPHEN AAN DEN RIJ	hoogewaard			
2396AS	225	Hoogewaard	KOUDEKERK AD RYN	ALPHEN AAN DEN RIJ	hoogewaard			
2396AS	225	Hoogewaard	KOUDEKERK AD RYN	ALPHEN AAN DEN RIJ	hoogewaard			
2396AP	180	Hoogewaard	KOUDEKERK AD RYN	ALPHEN AAN DEN RIJ	hoogewaard			
2396AP	187	Hoogewaard	KOUDEKERK AD RYN	ALPHEN AAN DEN RIJ	hoogewaard			
2404HL	350	hoom	ALPHEN AAN DEN RIJ	ALPHEN AAN DEN RIJ	hoom			
2404HK	234	hoom	ALPHEN AAN DEN RIJ	ALPHEN AAN DEN RIJ	hoom			
2404HH	131	hoom	ALPHEN AAN DEN RIJ	ALPHEN AAN DEN RIJ	hoom			
2404HG	59	hoom	ALPHEN AAN DEN RIJ	ALPHEN AAN DEN RIJ	hoom			
2404HG	65	hoom	ALPHEN AAN DEN RIJ	ALPHEN AAN DEN RIJ	hoom			
2404HJ	126	hoom	ALPHEN AAN DEN RIJ	ALPHEN AAN DEN RIJ	hoom			
2404HK	234	hoom	ALPHEN AAN DEN RIJ	ALPHEN AAN DEN RIJ	hoom			
2391PZ	14	Denemarkenlaan	HAZERSWOUDE DORP	ALPHEN AAN DEN RIJ	itc			
2391PA	17	Duitslandlaan	HAZERSWOUDE DORP	ALPHEN AAN DEN RIJ	itc			
2391PN	8	Engelandlaan	HAZERSWOUDE DORP	ALPHEN AAN DEN RIJ	itc			

- 378 adressen
- 93 binnenverlichting aan

ODWH

> Resultaten

- 418 adressen
- 24 binnenverlichting aan

Bedankt voor uw aandacht!

Afsluitende woorden

- > 32^e netwerkbijeenkomst....
- > Van 15 naar 150 deelnemers aan het netwerk.
- > Energiebesparing staat op de kaart!

Verbreding energiebesparingsplicht

- Brief Minister EZK aan TK (4-12-2020)
- Categorie-C (complexe vergunningplichtig Wm) onder Informatieplicht
- ETS-bedrijven onder EML (controversieel)
- MJA-bedrijven onder EML
- DBO-verplichting in EML
- Verplicht energiebesparingsonderzoek voor bedrijven met gebruik boven de 10 mln kWh en 170K m³ gaseq
- CO₂ reductieplicht - 5 jaar TVT. Bij twijfel (warmtepomp elektrificatie) wordt dit berekend met huidige nationale emissiefactor (PEF)
- Eigen hernieuwbare opwek en/of verandering van energiedrager binnen 5 jaar TVT verplicht

BEDANKT!

> Maar voor
we naar de
borrel
gaan.....